

סיכום הדף היומי

שקלא וטריא

בבא קמא ק

א"ר יוסי בר' חנינא אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שמעמיד עצמו ערום עליהן(שמערים שיתקיים תורתו) שנאמר (משלי ח) אני חכמה שכנתי ערמה (סוטה כא):

לעילוי נשמת
דינה בת עטל ז"ל
עובדיה חיים בן רחל ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה

עשיית לפנים משורת הדין - מקור הדין

רבי חייא לפנים משורת הדין^ט הוא דעבד-

כדנתי רב יוסף והודעת להם זה בית חיייהם תלמוד תורה, פירוש אחר, ללמוד להם אומנות להתפרנס את הדרך זו גמילות חסדים ילכו זו ביקור חולים, למרות שזה גמילות חסדים בא רבות בן גילו שנטל אחד משישים מחוליו בה זו קבורה בזקן ואינו לפי כבודו גם מתחייב את המעשה זה הדין אשר יעשון זו לפנים משורת הדין.

ריש ליקיש אחויי^ט ליה דינרא לרבי אלעזר: אמר מעליא הוא. אמר ליה חזי דעלך קא סמכינא!

א"ל כי סמכת עלי מאי למימרא? דאי משתכח בישא בעינא לאיחלופי לך? והא את הוא דאמרת רבי מאיר הוא דדאין דינא דגרמי - מאי לאו ר' מאיר ולא סבירא לן כוותיה!

א"ל לא ר' מאיר וסבירא לן כוותיה.

עתה הגמרא מבררת היכן מופיע שיטת רבי מאיר: הי רבי מאיר?

אילימא רבי מאיר דתנן-

דן את הדין, זיכה את החייב, חייב את הזכאי, טימא את הטהור, טיהר את הטהמא, מה שעשה עשוי וישלם מביטו.

(דחיה) הא איתמר עלה אמר רבי אילעא אמר רב והוא שנטל ונתן ביד דהיינו שזיכה את החייב: שנטל הדיין את המשכון מהמלווה והחזירו ללווה. חייב את זכאי: נטל ממון מן הנתבע ושילם לנתבע. טימא את הטהור: נטל שרץ בידיים וזרקו עליה לטמאו כדי להחזיק את דבריו. טיהר את הטהמא: נטל הדיין פירות טמאים וערבן עם שאר פירות של האיש השואלו.

אלא הא ר' מאיר -

דתנן לצבוע לו אדום וצבעו שחור, שחור וצבעו אדום, ר' מאיר אומר נותן לו דמי צמרו.

(דחיה) התם קא עביד בידיים.

אלא הא ר' מאיר דתנן המסכך גפנו על גבי תבואתו של חבירו, הרי זה קידש אסר את התבואה, וחייב.

(דחיה) התם נמי קא עביד בידיים.

[עד כאן דף ק עמוד א]

[עד כאן דף ק עמוד ב]

[עד כאן דף ק עמוד ג]

[עד כאן דף ק עמוד ד]

[עד כאן דף ק עמוד ה]

[עד כאן דף ק עמוד ו]

[עד כאן דף ק עמוד ז]

[עד כאן דף ק עמוד ח]

[עד כאן דף ק עמוד ט]

[עד כאן דף ק עמוד י]

[עד כאן דף ק עמוד יא]

[עד כאן דף ק עמוד יב]

[עד כאן דף ק עמוד יג]

[עד כאן דף ק עמוד יד]

[עד כאן דף ק עמוד יו]

[עד כאן דף ק עמוד יז]

[עד כאן דף ק עמוד יח]

[עד כאן דף ק עמוד יט]

[עד כאן דף ק עמוד כ]

[עד כאן דף ק עמוד כא]

[עד כאן דף ק עמוד כב]

[עד כאן דף ק עמוד כג]

[עד כאן דף ק עמוד כד]

[עד כאן דף ק עמוד כה]

כמה שכרו שהסכימו. הבעל הבית משלם את הערך הכי קטן משלושתם. אם שינה, אז ר"מ סובר שאומן קונה בשבח כלי, ומחזיר לו דמי צמרו בלבד, ורבי יהודה קונס שידו על התחתונה כמו במקרה הראשון.

1 הנותן צמר לצבע והקדיחו יורה ששרפתו יורה שהרתיו יותר מדאי, נותן לו דמי צמרו - כאן אין שבח כלל.

2 צבעו כאור בשיירי הצבע שנשתיירו ביורה והיינו הזיקו בכוונה: אם השבח שהשביח את הצמר יתר על היציאה, נותן לו את היציאה ולא שכרו משלם, ומקבל את צמרו. [כאן לא שייך לקנותו בשינוי, שהרי התנה עימו לצבוע והרי צבעו.] ואם היציאה יתירה על השבח, נותן לו את השבח.

3 לצבוע לו אדום וצבעו שחור, שחור וצבעו אדום, א. רבי מאיר אומר נותן לו דמי צמרו. ב. ר' יהודה אומר אם השבח יתר על היציאה^ט, נותן לו את היציאה, ואם היציאה יתירה על השבח, נותן לו את השבח. [לקמן (קב) יתבאר שהלכה כמותו.]

גמרא

מאי כאור?

אמר ר"נ אמר רבה בר בר חנה כלבוס והיינו כפרא קיני^ט את דודי יורה כלומר צבעו בשיירי הצבע הנשאר ביורה.

[עד כאן דף ק עמוד ב]

(מסקנה) אלא הא ר"מ-

לגבי כלאים אם יש גדר המפסיק בין זרעים לגפנים, מותר לכל אחד לזרוע סמוך לו.

דתניא מחיצת הכרם שנפרצה, אז מוטל על בעל הכרם לגדור שהוא המזיק, שההלכה היא שאם אין מחיצה אז הנוטע אילן צריך להרחיק ד' אמות משדה חבירו. אומר לו לבעל הכרם גדור כדי שלא יוסיף אחד ממאתים ויאסור את התבואה!

נפרצה, אומר לו גדור.

נתייאש ממנה והוסיף ואסרה את התבואה ולא גדרה ה"ז קידש וחייב באחריותו.

מתניתין

אדם שנתן צמרו לצבע וקלקל, יתבאר להלן כמה הבעלים צריכים לשלם לו. אם לא שינה ממה שצווה לו, אז הדין הוא שיד הצבע על התחתונה דהיינו שיש לחשבם בשלושה בבחינות ואלו הם: 1. כמה השביח. 2. כמה הוציא האומן לעשות את זה. 3.

סומקי ואזל וצבעיה אוכם א"ל אילו צבעתיה סומקא הוה שוה עשרים וחמש מני השתא דצבעתיה אוכם לית הוא שוי אלא עשרים מני את אבדת דידך ואנא לא אבדנא דידי עד כאן לשון הירושלמי בפירקא ואור"י דהכי פ' דרבי יהודה לפי הירושלמי אם השבח שהושבח הצמר יותר על ט"ו מנים [ה' של צמרו וה' צבע ועוד ה' של מה שהיה מרויח] והיתר על ט"ו מנים [כגון שהושבח כ' מנים, השבח הוא ה'] קרי שבח יתר על הוצאה והוצאה קרי עשרה מנים של שכר הצבע שמוציא הצבע וטורח ויהיה בשכרו י' מנים דהשתא אם השבח על ט"ו מנים יותר מי' מנים [שהושבח יותר על כה] שהם יציאה נתן לו היציאה דהיינו י' מנים ולא יתן לו יותר ואם היציאה יתירה על השבח שלא הושבח על ט"ו מנים אלא ד' או ה' יתן לו השבח מה שהושבח על ט"ו ואין נותן לו כל י' מנים שהתנה עמו דא"ל את אפסדת דידך ואנא לא אפסדנא דידי ויש ליתן טעם לדברי הירושלמי למה לא יהיה כאן הדין כמו בנוטע שלא ברשות [שהיורד נוטל הוצאותיו לפני שהבעלים לוקחים הרווח שלו] דנעשה כאן כאילו כן התנה עמו א"נ קנסא הוה משום דשינה ממה שצוה לו ומיהו אם השבח יתר על היציאה דתנן גבי צבע כעור לא הוי פירוש כי ההיא דירושלמי [ר"ל לפי הירושלמי שבח יותר על היציאה היינו שהושבח יותר ממה שהיה משביח אילו שמע קול בעל הבית] כי איך יהיה השבח של צבע כעור יותר משבח של צבע גמור וגבי כסא כעור דגמרא אפשר ודאי שיהא טוב מן הנאה כגון שהנאה אין חזק כמו הכעור ע"כ כך דמי הכעור יתירה על הנאה ואין לשון ירושלמי משמע כפי"ר" שהרי משמע שבא לפרש מהו אם השבח יתר על היציאה ולדברי ר"י הוא מפרש היציאה יתירה על השבח והר"ר אלחנן פ' בע"א ולא מצאתי כתוב: